

100 DEBENNYELVŐ NEMZETI
1900 BUDAPEST
1900 BUDAPEST

Foaiia

românească

Vineri
21 august
1998

Anul I
Nr. 34

(Serle nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ❖ Fondat în 1951 ❖ 8 pagini ❖ 20 forinți

La Otlaca-Pustă

Într-o zi de caniculă adevărată

rățile de a participa la diferite concursuri publice, ca să poată obține în felul acesta surse financiare, fonduri suplimentare pentru prosperarea localității, care deocamdată se află într-o situație destul de grea.

Despre Otlaca-Pustă și populația sa (maghiară, română, slovacă) s-a scris adesea în săptăminalul nostru. Motivul recentei deplasări din populația activă, într-o zi de caniculă adevărată, a fost următorul: să aflăm în general despre succesele, problemele, realizările, planurile specifice mai importante, ilustrând câteva momente surprinse și cu aparatul nostru de fotografiat.

Ca de obicei și de data aceasta am fost primită „ca acasă”, cu amabilitate sinceră trecând în primul rând pe la Primărie, unde am primit informații „proaspete” de la referenta **Zorica Vazula** și de la administratoarea **Viorica Váci** (domnul primar fiind tocmai grăbit spre o altă localitate).

Comuna compusă din două părți – *Bagófalu* și *Tökfalu* –, așezată departe de orice oraș mai mare, este influențată de vârtejul adevărat al vieții secolului nostru, unde ani la rând oamenii se zbat cu greutate cu privire la asigurarea existenței de fiecare zi, la satisfacerea exigențelor traiului. Ceea ce lasă de dorit: localitatea având un profil agrar, posibilitățile de încadrare în câmpul muncii nu sînt satisfăcătoare, mai ales că desființându-se cooperativa agricolă de producție și o altă unitate agricolă, otlăcanii și-au pierdut locurile de muncă. Astfel tinerii își părăsesc satul, efectivul nașterilor fiind minim, satul a „îmbătrînit”. Aici trăiesc în marea majoritate vîrstnici cu pensie redusă. În această ordine de idei scade efectivul localnicilor, în prezent fiind înregistrați 495 de locuitori (dintre care 23 școlari, 24 preșcolari), iar numărul șomerilor crește (80 la sută), dat fiind că naveta în localitățile din împrejurimi nu merită, distanța și cheltuielile fiind mari, mai ales că satul e fără stație de cale ferată, iar ultimul autobuz din Békéscsaba, de pildă, pornește la ora 16.40, înainte de terminarea schimbului de muncă. Ce le rămîne otlăcanilor harnici? Să-și aleagă îndeletniciri casnice, nerentabile azi, munci agricole (cultivarea lubeniței, a

cerealelor), creșterea porcilor (cu nutrețe la un preț „piperat”).

În orice caz, precum am aflat, conducerea locală depune eforturi mari pentru ameliorarea situației înapoiate a infrastructurii, a servirii publice, a rețelei sociale, igienico-sanitare, a culturalizării generale a maselor, a activității instructiv-educative etc. În această ordine de idei am fost informată cu satisfacție despre noi investiții, printre care: introducerea gazului metan la grădinița de copii, școala generală și casa sanitară (cabinet medical), lucrările de reconstrucție a școlii locale (instalarea blocului de apă, de pildă), iar printre planuri – în caz că vor fi bani obținuți prin concurs se va realiza asfaltarea mai multor străzi laterale.

Oricum, otlăcanii, dornici de dezvoltarea localității lor, merită orice atenție acordată de oricine, oricînd ca să se simtă cît mai bine în sătulețul lor, indiferent de vîrstă sau origine.

Foto și text: E. Bányai

Apresiasi unei localități se poate face după mai multe criterii, din mai multe puncte de vedere. Dispoziția localnicilor depinde, de obicei, de existența mai multor condiții hotărîtoare pentru viața lor de toate zilele. Evident că în ultimul timp, din cauza bugetului din ce în ce mai restrîns, schimbări spectaculoase nu se pot face de la o zi la alta, mai ales în așezările mai mici. În cele mai multe cazuri scopul primordial al conducerii, al consiliilor locale este îmbunătățirea condițiilor de viață, menținerea nivelului de trai atins pînă acum.

În sătulețul bichișean Otlaca-Pustă, se pare că nimic nu s-a schimbat, cu toate că recent s-a îndeplinit o veche dorință a localnicilor: racordarea comunei la circuitul telefonic național crosbar și introducerea gazului metan în locuințe. Precum am aflat „în fugă” de la primarul **Miklós Szabó**: posibilitățile materiale sînt reduse, astfel este strict necesară continuarea gospodăririi chibzuite și cît mai rațională a fondurilor care stau la dispoziție. Astfel otlăcanii sînt nevoiți să se folosească de toate posibili-

Spre sfârșitul celor patru ani de mandat

Activitatea autoguvernărilor minoritare din Békéscsaba

În urmă cu patru ani, după adoptarea Legii privind Drepturile Minorităților Naționale și Etnice din Ungaria, pentru minoritățile naționale și etnice conlocuitoare din țară, s-a creat posibilitatea de instituire a sistemului autoguvernamental minoritar. Aceste grupări, care au menirea de a administra și conduce în cadrul societății noastre, activitatea minorităților naționale și etnice (13 la număr) au încercat să profite de noile posibilități și au jucat pe „scena politică” roluri mai mici și mai mari – în cursul primei etape de patru ani.

Reședința județului Bichiș este populată de diferite naționalități, iar în ciclul de patru ani (până la alegerile din octombrie) au funcționat trei autoguvernări minoritare, anume: a romilor, a slovacilor și a comunității românești.

Crezând că ar fi util un bilanț al perioadei amintite, în legătură cu activitatea, problemele, succesele, planurile de viitor specifice autoguvernărilor minoritare locale, i-am solicitat un interviu doamnei **Elena Somogyi**, secretară pentru naționalități, din cadrul Autoguvernării orașenești din Békéscsaba.

– Cum sînt considerate minoritățile naționale și etnice din oraș, mai ales privind perioada actuală, cînd au funcționat cele trei autoguvernări minoritare?

– De la bun început trebuie să precizez, că la noi în oraș nu erau probleme de conviețuire, de existență în mijlocul naționalităților, nici înainte de formarea acestor autoguvernări, mai ales dacă mă gîndesc la grupările civile, cluburile de naționalitate etc. Conducerea locală în permanență urmărește cu atenție vie, cuvenită, situația oamenilor aparținători altor naționalități, care sînt considerați cu drepturi egale, asemenea cetățenilor maghiari.

– Relația cu Autoguvernarea orașenească cum a fost?

– Cu sufletul împăcat pot să spun că ne-am străduit cu toții să stabilim relații bune, constructive. Interesele de altfel sînt comune. Cunoaștem aspirațiile, problemele, năzuințele autoguvernărilor minoritare. Așadar sarcinile, grijile, țelurile coincid în multe privințe. Cei patru ani, firește, a fost pentru reprezentanții minoritari cît și pentru Autoguvernarea locală au fost niște „ani de studii”, cînd am învățat unii de la alții, printr-un schimb de experiență. Firește, prin înființarea autoguvernărilor minoritare colaborarea a primit o nouă dimensiune.

În cursul anilor premergători, la ședințele plene și pe secții ale conducerii orașenești au participat cu drept consultativ conducătorii celor trei comunități minoritare, primind în prealabil documentele necesare în scris.

– Făcînd un bilanț, care erau problemele specifice cu care s-au confruntat naționalitățile locale?

– Problemele diferă de la o naționalitate, la alta, dar scopul nostru primordial era să le acordăm forurilor minoritare sprijinul moral, material-financiar corespunzător, pe baza posibilităților noastre. De

pildă, slovacii, care sînt într-un număr foarte mare în oraș s-au zbatut în cele mai multe cazuri cu învățămîntul, activitatea instructiv-educativă, iar țiganii zi de zi au fost preocupați de probleme sociale, fapt ce constituie amprentă caracteristică a acestei etnii în întreaga țară. O problemă generală e de pildă și reprezentanța nerezolvată pînă acum în Parlament.

Nu pentru că sînt întrebată de săptămînalul în limba română, dar trebuie să accentuez că Autoguvernarea minoritară română, în frunte cu președintele **Gheorghe Grósz**, și-a găsit cel mai bine locul potrivit în acest ciclu de activitate. Conform regulamentului de funcționare și organizatoric, planurilor de muncă anuale, cu un efectiv redus al mînunchiului de români din oraș, dar cu însușirea și sîrguința deosebită am acționat constant în vederea propășirii, păstrării și promovării valorilor culturale, de limbă și religioase ale oamenilor de naționalitate română. Să amintesc doar cîteva din manifestările de mare importanță și amploare, apreciate și în rîndul nostru: Ziua culturală a românilor din Ungaria, concursul de povestire pe țară organizat pentru tineretul școlar, introducerea predării limbii române în mod facultativ la Școala generală nr. 9 și la Școala profesională „Kemény Gábor”, iar ca eveniment crucial pentru întregul oraș l-a însemnat de pildă resfințirea Bisericii ortodoxe române din ziua de 19 august 1995, creștinii avînduși și de pe acum și preotul „propriu” în persoana părintelui **Teodor Márk**. Șirul firește s-ar putea continua, dar cred că pe parcurs cititorii au fost informați pe deplin despre ceea ce fac printr-o activitate conștientă și temeinică românii cebani. Din păcate „orașul” încă n-a reușit să le satisfacă exigențele în privința rezolvării definitive a situației cimitirului românesc, dar promisiuni s-au conturat în repetate rînduri.

– Conviețuirea celor trei naționalități, raportul acestor autoguvernări cum e considerat?

– Cînd e cazul, membrii conducerii colaborează, se întrunesc, afit la ședințe de lucru, cît și la manifestări cultural-distractive. Au rămas drept amintire și cele două zile consacrate naționalităților, organizate la Teatrul „Jókai” și în sala festivă a Primăriei, cînd s-au înmînat și anumite premii binemeritate.

– Activitatea de patru ani a autoguvernărilor minoritare și relația acestor foruri cu Autoguvernarea orașenească a figurat ca temă pe ordinea de zi a Adunării generale recente. Care a fost opinia generală, ce anume s-a accentuat de data aceasta?

– În această ordine de idei părerea generală a fost mulțumitoare. Autoguvernările funcționează conform posibilităților locale, legale, juridice. Ușa Autoguvernării e deschisă oricînd, în mod simbolic zicînd, deci oricînd, orice necaz se ivește în viața minoritară, cei competenți le stau la dispoziție, împreună cu secțiile, comisiile corespunzătoare. Pentru funcționarea permanentă încă în luna ianuarie, 1995 s-au dat în folosință birourile aparte, iar unul pentru administrație, la Casa birourilor din piața Szabadság. Încăperile sînt înzestrate cu mobilele, instalațiile necesare (calculator, telefon, xerox etc.). Cheltuielile de multiplicare, poștă, dactilografieri sînt acoperite de Autoguvernarea orașenească iar pentru funcționare s-a asigurat anual, sprijinul material (în milioane/forinți) următor:

	Romi	Români	Slovaci
1995	1.464	1.464	2.464
1996	1.350	1.350	2.300
1997	2.334	2.324	3.377
1998	2.661	2.649	3.850

Pentru funcționare, Parlamentul a asigurat în anul 1995: 106.682 ft., în 1996: 238.443 ft., în anul 1997: 395.826 ft., în rest autoguvernările și-au completat fondul financiar prin bani obținuți în urma diferitelor concursuri publicate de diverse foruri, fundații etc.

– La adunarea recentă s-a adoptat și o hotărîre, anume că, pe lîngă asigurarea condițiilor de funcționare din viitor a autoguvernărilor minoritare, în noul ciclu de muncă, după alegerile din toamnă minoritățile cebane să aibă reprezentant în următoarele comisii: de învățămînt, de culturalizare generală și sport, socială, financiară și bugetară, minoritară, de coordonarea intereselor și relații externe. Acesta este de altfel un vechi vis al naționalităților din orașul nostru.

– Sîntem în pragul noilor alegeri, la Békéscsaba cum se prevăd pretențiile?

– În continuare doresc să se mențină minoritățile locale, deci toate naționalitățile și-au înaintat din timp inițierile pentru alegerile minoritare. Nouă ne rămîne să le dorim celor care se vor înființa: succese și activitate rodnică!

– Iar noi vă mulțumim pentru interviu!

– E. Bányai –

Inițierile pentru alegeri minoritare

La nivel național s-a dublat, la români s-a triplat numărul

În numărul trecut al săptămînalului nostru am publicat starea – adevărat, cu mențiunea că informațiile n-au fost încă oficiale, din surse directe primindu-le întocmai ala ora încheierii ediției – că pînă pe data de 10 august a.c., ziua expirării perioadei de inițiere – în 22 de localități în care trăiesc și cetățeni care se declară aparținători minorități române au fost înaintate formularele necesare pentru ca la alegerile locale din toamnă să se poată forma autoguvernare minoritară română. Aceste informații au fost într-adevăr neoficiale, deoarece Biroul Electoral Național nu primise încă numărul inițierilor din toate județele pentru ca acestea să poată fi totalizate.

De atunci am reușit să dispunem de informațiile concrete și definitive. Astfel, la nivel național, cele treisprăzece minorități enumerate în Legea privind minoritățile naționale și etnice, au inițiat alegeri pentru 1427 de autoguvernări minoritare, în 1076 de localități (în 1994 s-a inițiat alegerea doar a 782 de autoguvernări minoritare). Pentru alegerile din toamna acestui an s-au depus următoarele cereri: romii – 854, germanii – 226, slovacii – 77, croații – 72, polonezii – 39, sîrbii – 35, armenii – 27, grecii – 19, bulgarii – 15, rusinii – 12, slovenii – 10, ucrainenii – 7. Cu patru ani în urmă, ucrainenii și rusinii nu au ales autoguvernări minoritare.

Dar cum se prezintă situația în rîndurile minorității române?

În timp ce la alegerile care au avut loc cu patru ani în urmă, au fost alese și constituite 12 autoguvernări minoritare române, paralel cu alegerile locale din 18 octombrie 1998, au fost inițiate alegerile a 34 (!!!) de autoguvernări: 8 în localitățile din județul Bichiș, 2 în județul Csongrád, 8 în județul Hajdú-Bihar, 1 județul Pesta (la Budaörs) și în 15 cartiere ale Budapestei (!!!). Aceasta înseamnă că, dacă alegerile se vor desfășura cu succes, numărul autoguvernărilor minoritare române din Ungaria aproape că se va tripla. – k

Scrisoare de mulțumire

După cum ați putut citi în numărul 29 al săptămînalului nostru, delegația Comisiei pentru minorități a județului Bichiș, a suferit un grav accident rutier, în apropierea orașului Brașov.

Cu cîteva zile în urmă, domnul **Petru Hotea**, unul dintre cei grav accidentați, ne-a înmînat la redacție o scrisoare de mulțumiri, din care cităm: *Și pe această cale aduc mulțumiri și recunoștință medicilor și personalului sanitar al Spitalului clinic Brașov, pentru faptul că am rămas în viață. Adîncă recunoștință domnului **László Madaras**, vicepreședinte al Consiliului Județean Brașov, precum și doamnei **Eva Kiss**, inspector cultural din cadrul Consiliului Județean, care au dat un exemplu viu de omenie și sacrificiu.*

Deși nu-l cunosc nominal, aduc calde mulțumiri celui tînăr român care a ajutat la transportul meu la spital, precum și șoferului ambulanței, cu care am vorbit românește.

Îmi exprim recunoștința față de reprezentanții Autoguvernărilor minoritare din județul Bichiș, ai Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria precum și redactorilor săptămînalului „Foaia Românească”, față de toți cei care s-au interesat de starea sănătății mele în timpul spitalizării la Giula.

Le rămîn veșnic îndatorat medicilor secțiilor traumatologie și terapie intensivă ale spitalului județean din Giula.

Nu în ultimul rînd țîn să mulțumesc primarului, precum și membrilor autoguvernărilor minoritare a românilor și a romilor din orașul Aletea, ca și tuturor cunoștințelor și vecinilor care au ajutat la vindecarea mea.

Cu respect:

Petru Hotea

La nivel național organizațiile din sfera civilă folosesc peste 800 de sedii. Proprietarul acestor imobile este statul maghiar, mai precis Trezoreria Maghiară. La sfîrșitul anului trecut, Parlamentul Ungariei a decis despre soluționarea dreptului de proprietate a acestor sedii, care au o valoare comercială de o sută de miliarde de forinți.

Conform deciziei, organizațiilor respective – pînă în toamnă – le va fi asigurat dreptul de proprietate a clădirilor. Astfel Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria cu data de 31 iulie a.c. deja a și luat în posesie clădirea de pe strada Dózsa György din Giula.

De altfel, de întreținerea clădirii respective trebuie să se îngrijească noul proprietar și imobilele nu pot fi puse la vînzare timp de 15 ani de zile.

Burse de studii pentru tineri de naționalitate

Fundația Publică pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria inițiază un concurs de burse pentru studenți din rîndul minorităților naționale și etnice din Ungaria.

Vor putea înainta concurs pentru bursă de studii studenții din rîndul minorităților de la instituțiile de învățămînt superior.

Bursa va fi de zece ori 10.000 ft. anual.

ATENȚIE!

Concursul trebuie înaintat pe baza unui formular-tip, care se poate procura la adresa Fundației: (Budapest V. Akadémia út 3.) sau la sediile autoguvernărilor pe țară ale minorităților.

Termenul de înaintare a dosarelor: 30 septembrie 1998.

Începînd de la 1 iulie, după o perioadă lungă de dezbatere, însoțite de discuții aprige, de păreri contradictorii, a intrat în vigoare noua *Lege privind sănătatea*.

Noua lege pune un accent deosebit pe drepturile bolnavilor cu privire la îngrijirea optimă și fără nici o discriminare a acestora. Printre noile drepturi se disting următoarele: dreptul la demnitatea umană, la relația permanentă cu lumea exterioară, la autodeterminare, la respingerea tratamentului, la informarea complexă, la cunoașterea întregii documentații medico-sanitare, la discreția medicală.

Despre câteva aspecte și posibile urmări ale acestei legi am discutat cu tînărul medic dr. Petru Martin din Giula. (Dînsul, originar din Micherechi, a terminat Facultatea de medicină în anul 1988. A devenit medic la Spitalul de boli pulmonare din Szanazug, unde lucrează și azi. Trăiește cu familia sa la Giula, cu soția, profesoară, cu băiatul Petru și fetița Adela.)

– Domnule doctor, probabil cunoașteți bine capitolele, paragrafele din noua lege privind sănătatea. Ce credeți, în ce măsură a fost necesar să se producă, să se stabilească schimbări în domeniul sanitar?

– Eu cred că drepturile bolnavilor înșirate și fixate în noua lege în majoritate existau și pînă acum. Totul pornește de la modul în care se rezolvă un caz medical. Medicul, după examinarea bolnavului, îl informează despre boală și tratament. Apoi, bolnavul (care și pînă acum a avut acest drept) își dă consimțămîntul pentru recomandările medicului sau le refuză. Urmează ca apoi medicul să respecte hotărîrea bolnavului, semnînd cu dînsul un document, care e menit pe undeva să-l apere totodată și pe medicul respectiv.

Sînt convins că în acele spitale și cabinete medicale unde în practică și pînă acum a existat o atitudine bazată pe aceste drepturi, pe o colaborare strînsă și sinceră între medic și pacient, nu se vor produce mari schimbări, nu e nevoie de ele. Multe depind de conducerea unei instituții sanitare. În cazul meu pot spune că întotdeauna am avut un șef bine pregătît din toate punctele de vedere, care a pretins din partea noastră ordine și disciplină. Un medic nu-și poate permite nici pentru un singur moment să clatine încrederea bolnavului, să-i înșele așteptările.

– Nu credeți că, pe cînd legea se ocupă atît de detaliat cu drepturile bolnavilor, sînt cam ignorate drepturile medicilor?

– Într-adevăr, legea privește problematica sănătății mai mult din perspectiva, din poziția bolnavului. Și dacă ne gîndim cît au sporit în ultimul timp procesele din cauza așa-ziselor greșeli profesionale medicale, nu ar strica să se facă ceva pentru a împiedica numărul acelor procese, care se inițiază strict pentru obținerea unei despăgubiri mari... Multe cazuri problematice se întîmplă în timpul serviciului, cînd se ivesc probleme speciale și nu e de față alt coleg spre consultație, cînd din lipsa banilor nu funcționează nici laboratorul... Îmi aduc aminte, cînd mi-am început activitatea de medic în ce împrejurări catastrofale am lucrat. De atunci, spre bucuria noastră, la spitalul nostru - unde în ultimii ani s-au realizat reconstrucții complete, s-a terminat renovarea a peste jumătate a clădirilor - serviciul se desfășoară deja într-un cabinet bine amenajat cu aparate medicale.

– Reîntorcîndu-ne la șirul obligațiilor medicilor din noua lege - în capitolul referitor la informarea bolnavilor

Noi drepturi - o nouă relație?

– alineatele indică ca medicul să vorbească amănunțit despre tratament, despre toate efectele și riscurile operațiilor, despre metodele alternative, despre posibilele dureri etc., dînd bolnavului ocazia de a întreba orice. Vă întreb, cum va avea medicul atîta timp pentru un singur bolnav?

– Convorbirea cu pacienții este întotdeauna o responsabilitate care necesită timp, deși, din păcate, poate nu reușim de fiecare dată să vorbim chiar atît de amănunțit cu bolnavii, din lipsa timpului. Depinde și de faptul că în momentul respectiv tocmai cîți bolnavi avem și cît de grave sînt bolile. Apoi, bolnavii sînt oameni diferiți: unii nu vor să știe nimic, alții nu le pricep... Nu e chiar atît de motivat ca fiecare bolnav să răsfoiască toate rezultatele medicale, deoarece mulți nu au școlarizarea minimă să le înțeleagă, tot atunci, terminologia medicală e necunoscută pentru ei. În fine, tot noi „le traducem” pe înțelesul lor rezultatele tratamentelor și de cele mai multe ori e de ajuns pentru bolnavi cît le spunem noi. Însă cred că în privința viitorului, acest nou drept va avea o însemnătate mare. Acum cresc cîteva generații care au studii mai înalte, mai variate spre a examina cu mai mare succes documentele medicale... În cazul unei boli maligne, care necesită un tratament special, trebuie să procedăm cu o băgare de seamă aparte.

De altfel, tocmai referitor la aceste boli maligne nu sînt de acord cu legea. Părerea mea personală e că bolnavii pînă nu știu de sfîrșitul tragic, au speranța vindecării, indiferent de dureri... Am avut un caz, cînd o femeie grav bolnavă, care de altfel se arăta o ființă tare, în clipa cînd a aflat că nu se va vindeca, că boala ei e incurabilă, s-a prăbușit într-o clipită. Dacă vom fi obligați să le spunem toate pe nume, de multe ori vom lua chiar ultima licărire de speranță... Tot așa de încurcată e situația, cînd ni se poate refuza tratamentul, cu care se pierde și posibilitatea ca bolnavul să fie întreținut la spital. Aceste clipe le trăiesc și azi cu strîngere de inimă. Fiindcă tot experiența anilor e că în cazul acestor boli grave, cînd suferindul pe sfîrșite, se simte foarte rău și are dureri mari, ne cere ajutorul în alinarea acestora... Aici, legea amintește și despre rolul apropiaților. Ei în general speră pînă în ultimul moment, dar se mai întîmplă că sîntem rugați ca să nu lungim suferința bolnavului.

– În paragraful 11, legea pomenește că în cazul bolilor grave, cînd bolnavul este incapabil de orice acțiune, un apropiat de-al său poate să rămîna lîngă el. Sînt pregătite spitalele pentru rezolvarea acestor pretenții?

– E lucru știut că domeniul medico-sanitar în întregime suferă de lipsa fondurilor financiare. La multe instituții ar fi necesare reconstrucții serioase, ar trebui amenajate camere spre a corespunde acestor noi funcții cînd în cele mai multe locuri abia sînt locuri vacante pentru următorii bolnavi... Iarși trebuie să amintesc de realitatea că spitalele și pînă acum s-au străduit să lase familia în apropierea bolnavului lor cît timp e posibil. Însă vă dați seama, noi trebuie să ținem cont și de odihna celorlalți bolnavi, nu ne putem permite din punctul de vedere al vindecării ca doar un singur bolnav să fie deranjat de străini în cursul odihnei sale. Aici simt o mică contradicție, fiindcă chiar se poate abuza de această posibilitate, deoarece există și oameni (fie vorba de bolnav sau o rudă) care îi sîcîiesc, îi maltratează pe medici, pe infirmiere, pe îngrijitori, chiar și pe ceilalți bolnavi...

– Ultima mea întrebare ar fi, cîte și de ce gen sînt plîngerile care se fac la adresa conducerii spitalului dumneavoastră?

– Sincer vă spun, nu ni se fac prea multe plîngeri. Majoritatea reclamațiilor se referă la împrejurările care sînt independente de noi, sînt legate mai mult de lipsa banilor pentru întreținerea sanatoriului (ca de ex. încălzirea). Noi regulat ne străduim să le excludem pe cît e posibil. În ultimii ani, în tot mai multe instituții medicale s-a răspîndit completarea, din partea bolnavilor, a unui formular, în care își pot face observațiile, își pot spune părerea despre calitatea muncii angajaților sanitari. Aceste opinii apoi noi le prelucrăm în cadrul unor consfătuiri. Și pentru noi este foarte important ca fiecare bolnav din această perioadă atît de dificilă și dureroasă a vieții sale să primească o îngrijire profesională, o atenție nemărginită, un tratament adecvat și să-și refacă sănătatea cît se poate de repede.

– Vă mulțumesc pentru sinceritate și pentru că v-ați angajat la aceste răspunsuri.

Firește, nu am vorbit despre multe alte segmente din lege, nu am dezbătut nici obligațiile concrete ale bolnavilor care sînt, la fel, stabilite în lege...

Iar ca o nouă idee, poate ar merita să auzim și păreri ale medicilor, poate și această tagmă profesională are nevoie de unele drepturi!

– anra –

Un mic castel cu parc îngrijit

La poalele digului (dolmei) din Szanazug, Direcția Apelor din Giula a avut pe vremuri o locuință de serviciu, cu o livadă frumoasă.

Cîțiva ani mediul acestui obiective a fost neîngrijit, iar locuința a fost părăsită.

În primăvara acestui an, am trecut pe lîngă acest sălaș cu mașina. Și imediat mi-a sărit în ochi că locuința e văruită, iarba din grădină e tăiată frumos, curtea și ferestrele sînt pline cu flori. Am și gîndit cu voce tare către cei din mașină: „Vedeți, se poate și așa!”. Dar cel care s-a angajat să facă ordine aici, a trebuit să lucreze enorm de mult ca din acest sălaș să vrăjească un mic castel cu parc îngrijit.

Întîmplător am aflat că proprietara acestui sălaș din Doboz, este Eva Ruja,

originară din Micherechi. Cînd am vizitat-o, la poartă ne-a așteptat lătrînd un cîine uriaș. Ne-am speriat, dar cînd gazda a deschis poarta nu a mai lătrat, nu s-a mai interesat de noi. În curte se jucau copii, iar la mese erau prieteni sosiți din Eger, să caute odihnă și recreere pe malul Crișului. De la patroana (proprietara) sălașului am aflat că în acest mic popas sînt mai multe camere, se gîndește că în viitor ar putea să le închirieze, ar dori să se încadreze în sistemul (lanțul) turismului sătesc. Dar ne-a mai amintit de asemeni că ar putea oferi spațiul pentru găzduirea unei tabere de creație pentru copii sau pentru adulți.

Ar fi o idee bună!... Lîngă șosea, aproape de apă, la aer curat, cu împrejurimi minunate... Putem medita!

Șt. Oroian

Cinci zile de neuitat în România

Elevii școlii generale din Apateu se pot considera norocoși: în ultimii ani, au avut posibilitatea să petreacă câteva zile de neuitat în România. Cheltuielile nu au fost achitate de „unchiul din America”, ci elevii au lucrat serios (prin activități extrașcolare culturale și sportive) pentru obținerea unor fonduri. Ei au mai participat și la diferite concursuri, manifestări cultural-folclorice, unde au obținut succese deosebite.

Tocmai ca urmare a acestor rezultate frumoase, conducerea școlii le-a oferit drept răsplată o excursie în România. Și de data aceasta participanții excursiei au urmărit cu admirație minunatele locuri pitorești, munții și orașe cu renumite monumente istorice. Castelul de la Ciucea sau orașul Sighișoara cu amintirile legate de poetul revoluționar Petőfi s-au înregistrat – la fel – adânc în amintirea membrilor grupei. Dar și peisajul Carpaților asemenea i-a uimit pe copii, mai ales pe aceia care încă nu fuseseră în zone de munte.

De altfel, cele cinci zile s-au întipărit în amintirea copiilor ca niște clipe frumoase, ei reîntorcându-se acasă odihniți, sănătoși și bogați în sentimente și impresii de neuitat. Cu siguranță își vor aminti cu drag și deseori de vara anului 1998 petrecută în România.

J. V.

GALERIA COPIILOR

Desen de Anikó Kakócz, participantă la tabără de creație a școlii generale din Bedeu

Vrăjitorul apelor

(poveste populară)

ERA ODATĂ un băiat căruia îi plăcea tare mult să se scalde. Și chiar atunci când erau inundații, când râul se umfla și se revărsa, el nu stătea acasă, nu asculta nici pe tata, nici pe mama și fugea să se scalde. Astfel, într-o zi se dezbrăca pe mal și sări în apă. Furiosul șuvoi îl înșfăcă și-l duse departe. Băiatul se luptă din toate puterile cu torentul apei, dar, după o vreme, puterile îl părăsiră. Prinse a striga și a chema în ajutor. Din întâmplare, îl auzi vrăjitorul apelor. Și bine că l-a auzit, deoarece micul înotător înghițise apă și-și pierduse cunoștința. Valurile îl duceau tot mai departe și mai departe. La drept vorbind, vrăjitorul apelor nu putea suferi oameni vii în împărăția lui din adâncul apelor. Însă iscusitul înotător îi plăcuse. Îi păru rău să-l înecă, de aceea hotărî să-l salveze. Mai ales că se plictisise să stea veșnic de unul singur. Se bucură nespus de mult la vederea frumosului băiat, care putea să-i țină acum tovărășie.

Îl luă în brațe și-l duse în strălucitul său oraș din fundul apelor. Niciodată încă în împărăția sa nu nimerise un om viu. Îl așeza în pat. Apoi tiptil se depărta și se ascunse așteptând ca micul său oaspete să se trezească.

Băiatul deschizând ochii, aruncă o privire în jur și văzu că se află pe un pat de sticlă, în mijlocul unei odăi toată numai din sticlă. Lângă pat era o masă plină de jucării toate din cristal. Jucăriile sclipeau atât de ademenitor și erau atât de frumoase, încât el se apropie și vru să se joace cu ele. Dar în aceea clipă își aduse aminte de casa părintească și începu a plînge amar.

Vrăjitorul aleargă spre el și-l întrebă:

◆ De ce plîngi, micuțule?

◆ Vreau acasă, răspunse băiețandru printre lacrimi.

◆ Într-adevăr e mai bine la tine acasă decât în palatul meu? se miră vrăjitorul apelor.

◆ Mai bine! răspunse el și se porni a plînge și mai tare.

Vrăjitorul înțelese că încercarea lui de a-l liniști este zadarnică, de aceea ieși din odaie. Băiatul a plîns cât a plîns, apoi a adormit. Atunci stăpînul apelor se furișă spre el în vârful picioarelor, îl luă și-l duse în altă încăpere. Trezindu-se, se uită în jur și constată că se află pe un pat de argint în mijlocul odăii cu pereții, podeaua și tavanul toate de argint; lângă pat o masă cu jucării de asemenea de argint. Ce bogății! Ce vrăjit se uită la toate. Apoi luă jucăriile și începu a se juca cu ele. Dar peste câteva clipe se plictisi. Își aduse aminte cât de vesel se plimba acasă cu frățiorul și cu surioara sa și izbucni în plîns.

Vrăjitorul apelor veni din nou și-l întrebă nedumerit:

◆ De ce plîngi băiatul meu?

◆ Vreau să mă duc la frățiorul meu și la surioara mea, răspunse el și se puse din nou pe plîns.

Vrăjitorul nereușind în nici un chip să-l liniștească, părăsi odaia. Când băiatul adormi, vrăjitorul îl duse în a treia încăpere. Trezindu-se, copilul se văzu că se află într-o odaie mare de aur: masa, scaunele și jucăriile. Auzise el multe povești despre comorile fermecate. Însă o asemenea strălucire nici în vis nu văzuse. Încântat peste măsură, băiețandru începu să se joace cu jucăriile din aur curat. Dar ele nu-l înveseliră mult timp. Își aduse aminte de mama și de tatăl său și din nou prinse a plînge.

Vrăjitorul apelor se întoarse și-l întrebă:

◆ De ce plîngi, copilul meu?

◆ Vreau la tata și la mama, spuse acesta plîngînd din ce în ce mai tare.

Vrăjitorul se miră. Nu știa ce înseamnă tată, mamă, frate, soră!

◆ Într-adevăr, tatăl și mama pentru tine sînt mai scumpi decât aurul curat?

◆ Mai scump, suspină băiețandru.

Vrăjitorul apelor se îndreaptă și adună toate mărgăritarele care stăteau ascunse în adîncurile împărăției sale de sub apă. Le aduse și le deșertă în fața oaspetelui său. Când grămada de mărgăritare crescă pînă-n tavan, îl întrebă:

◆ Este posibil ca tatăl și mama să fie mai de preț decât grămada asta de mărgăritare?

Băiatul închise ochii de teamă ca nu cumva strălucirea comorii să-l orbească. Peste tot pîlpîiau fîșii de lumină. În odaie se părea că se aprinsese un mare foc.

◆ Degeaba te ostenești! răspunse cu îndrăzneală băiatul. Tot n-ai să afli prețul tatălui și al mamei mele. Ei îmi sînt mai scumpi decât aurul și toate mărgăritarele tale, mai scumpi decât orice pe lume!

Stăpînul apelor înțelese că nu are cu ce să-l liniștească. Așteptă pînă ce băiatul adormi, apoi încetșor, în somn, îl scoase din apă și-l duse pe mal. Aici îl așteptau hainele lui sărace, pe care le lăsase atunci cînd serise în apa învolburată. Îi umplu buzunarele cu aur și cu mărgăritare, apoi dispăru.

Micul înotător se trezi și se văzu pe malul apei. Se sculă și se îmbrăcă. Deodată își aminti de vrăjitorul apelor și de împărăția sa de sub apă. La început crezuse că toate acestea le-a visat, dar cînd își puse mîinile în buzunare și scoase de acolo aur și mărgăritare, înțelese că nu era un vis, ci purul adevăr. Aleargă cît putu mai repede acasă. Toți îl credeau înecat. De aceea și bucuria lor a fost fără sfîrșit!...

Din ziua aceea familia neastîmpăratului înotător își luă rămas bun de la sărăcie și trăi în îndestulare.

Băiatul se ducea ca și mai înainte să se scalde în rîu, însă acum nu mai înota în apa învolburată, ci numai acolo unde nu era prea adînc, unde vrăjitorul apelor nu putea să ajungă.

Stăpînul apelor se întoarse abătut în împărăția sa de sub apă. El își închipuise că a strîns comorile cele mai scumpe din lume. Dar întâmplarea aceasta l-a făcut să constate că oamenii au comori mult mai de preț decât aurul și mărgăritarele. Oamenii au tată, mamă, frați, surori. El nu avea pe nimeni! Îl cuprinse amărăciunea și plînsă trei zile în șir. Malurile se cutremurară, valurile se revărsară cu zgomot ca și cînd ar fi fost inundație. Apoi purcese să cerceteze fiecare colț al împărăției sale, dacă nu cumva, pe undeva, se află vreo comoară ascunsă, cu mult mai prețioasă, pe care pînă acum încă n-o văzuseră ochii săi.

DE VORBĂ CU GHEORGHE PETRUȘAN

Profesor pensionar și pictor amator

În casa familiei lui Gheorghe Petrușan din Aletea, stăm de vorbă. Această locuință este un cămin adevărat, un cuib plăcut și confortabil, împrejmuț de o grădină cu multă verdețură și flori, unde nu numai trupul, ci și sufletul se poate odihni în tihnă. În încăperile locuinței, aproape în toate, se înșiră pe pereți lucrările, picturile stăpînului casei.

Ne cunoaștem demult, de pe timpul cînd Gheorghe Petrușan era elev al căminului elevilor români, din Giula. Apoi mult timp nu ne-am întîlnit. În anul 1994 a cîștigat cu acuarelele sale premiul al doilea la adulți, la concursul **Comunității cercetătorilor și creatorilor români din Ungaria**, în rîndurile căreia a fost admis nu peste mult. La adunările acestei comunități apoi ne-am împrietenit. M-am hotărît să-i iau un interviu pentru *Foaia românească* despre viața, cariera și activitatea sa plastică. Fiind om modest, nu s-a lăsat ușor convins. Dar, la urmă, am reușit.

***

● **Gheorghe, ce ai putea să ne spui despre părinții tăi, despre familia voastră, despre viața ta?**

– Am 64 de ani. M-am născut într-o familie de țărani simpli, nu prea înstăriți din Micherechi. Tata a fost slugă la șercădani, de copil, iar mama, de tînără, slujnică la Giula. Pe lîngă pușinul lor pămînt, au fost nevoiți să muncească și pe pămîntul altora. Eu am avut patru frați și eram cel mai în vîrstă. Școala elementară am făcut-o în satul natal. Apoi am ajuns la Giula, la școala românească, internatul era într-o sală a parohiei ortodoxe din parcul Groza. Studiile le-am continuat la liceul românesc și eram cazați la Colegiul I. C. Frimu.

După clasa a doua de liceu, din unele probleme sociale ale părinților, am întrerupt studiile liceale și am trecut la o întreprindere de construcții din Ciaba, ca ucenic tîmplar. Școala de ucenici am făcut-o la Mohács. Apoi am muncit și la Mezöhegyes. Bacalaureatul de specialitate l-am luat la Budapesta. După un an am fost admis la Școala Superioară Pedagogică „Apáczai Csere János”, din capitală. Această școală era pe atunci de doi ani. Eu am făcut aici specialitatea de limba română și desen.

După terminarea studiilor, cu data de 1 septembrie 1954, am început munca pedagogică, mai bine zis anul de practică, la Școala generală cu limba de predare română din Chitighaz, după care am dat examenul de stat. Am fost primit cu amabilitate la Chitighaz. După scurt timp am devenit director adjunct. Am condus și munca culturală din sat. La Chitighaz am activat 10 ani, cei mai frumoși ani ai tinereții mele. Aici am cunoscut-o pe consăteana mea, învățătoarea **Marta Roadici**, cu care m-am căsătorit în 1960. După doi ani s-a născut fiul nostru **Ghiusi**.

După zece ani minunați, petrecuți la Chitighaz, unde cred că am făcut treabă bună, am fost transferat din „interes de economie națională” (așa se spunea pe atunci) la școala românească din Aletea, în calitate de director. La Aletea, care azi este oraș, se găsesc cinci naționalități: maghiari, români, germani, slovaci și romi. Aici cultivarea limbii române a mers mai greu, datorită stării sociale a locuitorilor și altor împrejurări.

● **În copilărie, la care ocupație te-ai gîndit, ce meserie doreai să îmbrățișezi?**

– Pe atunci mașinile agricole erau mai rare. Pe mine m-au interesat îndeosebi tractoarele și m-am gîndit mult să mă fac tractorist. Dar asta nu mi-a reușit, am ajuns doar ucenic de tîmplar.

Nici prin gînd nu mi-a trecut, dar din întîmplare am ajuns la școala superioară și m-am făcut pedagog, ceea ce însă mi-a plăcut foarte mult.

● **Ce înseamnă pentru tine că ești român și ai crescut într-o comună aproape în întregime românească?**

– Niciodată în viața mea nu mi-am negat identitatea, ca unul de naționalitate română din Ungaria și ca cetățean maghiar. Oriunde am ajuns, peste tot am fost conștient cine sînt, fără nici un conflict sau probleme.

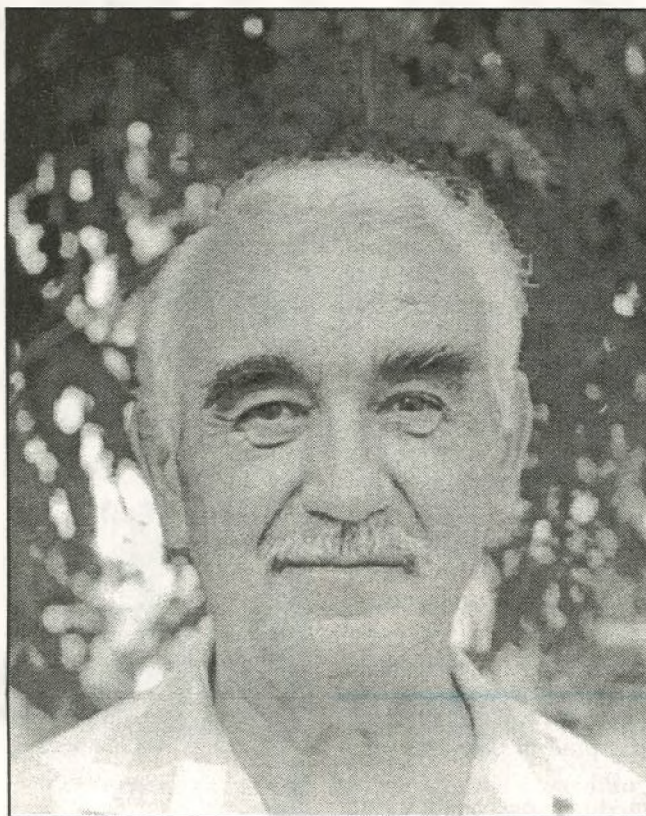
Întotdeauna mă gîndesc cu drag și stimă la satul meu natal, unde mi-am petrecut copilăria împreună cu mulți prieteni. N-am să uit niciodată viața din copilărie, care n-a fost prea ușoară, perioadă care mă leagă și azi de familie, de viața satului; n-am să uit tradițiile, obiceiurile neamului meu din Micherechi, fiindcă țin mult la acestea. Nu voi uita sunetul clopotului, care dă de știre că e prînz sau seară, că e sărbătoare,

că cineva s-a stins din viață. Am nostalgia satului meu natal românesc. Mă interesează cum trăiesc foștii consăteni, sînt mîndru de rezultatele pe care le obțin zi de zi, de dezvoltarea permanentă față de trecut.

N-am să uit de unde am pornit și pînă unde am ajuns. Aproape sînt mulțumit cu soarta mea. Mereu doresc să găsesc, să constat cum trăiesc românii de pe aceste meleaguri, dar și celelalte naționalități, pentru a face convenite comparații.

● **Dintre cele două materii pe care le-ai predat, româna sau desenul ți-a fost mai aproape de suflet?**

– Fără nici o deosebire mi-au plăcut amîndouă. M-a

încîntat predarea literaturii și gramaticii române, pe care le cunosc bine. Asta-i părerea mea, dar știu că și a altora.

Cu multă grijă și pricepere am predat limba maternă elevilor, obținînd totodată și rezultate mulțumitoare. Copiii am încercat să le sădesc în suflet o mică sămînță a dragostei față de cultura neamului nostru, pentru ca să le vină în minte cîte-un cîntec sau cîte-o poezie, pe care poate o vor recita copiilor lor. Atunci, cred că munca mea n-a fost zadarnică.

La fel pot să mă exprim și despre desen. M-am străduit să trezesc și să dezvolt interesul elevilor pentru desen și arta plastică. Am încercat să-i introduc pe copii în a vedea și a descoperi adevărul și frumosul în mediul înconjurător.

În cursul anilor, am contribuit și eu, ca mulți alți pedagogi, la educarea multor elevi de mare valoare, atît la Chitighaz, cît și la Aletea. Mulți dintre ei azi sînt ingineri, pedagogi, ofițeri, medici. Întîlnirile cu ei îmi fac totdeauna mare plăcere.

● **Cînd începi să desenezi sau să pictezi, ce te îndeamnă să faci asta? Motivul aparține rațiunii sau sentimentului? Care sînt satisfacțiile care te cuprind după terminarea unui desen sau picturi?**

– De la început cred că e necesar să clarific: eu niciodată, astfel nici azi, nu mă consider pictor. Eu nu desenez și nu pictez în permanență. Sincer spun că nu pictez pentru a pune la vînzare ceea ce fac. Munca mea de felul acesta constituie un fel de distracție, pasiune, petrecerea plăcută a timpului, adică un fel de „hobby”.

Cînd mă așez să desenez sau să pictez, cred că motivul aparține în primul rînd sentimentului. Pentru mine înseamnă mai ales liniște, odihnă totală, îndeosebi cînd mă găsesc singur și nu sînt deranjat de nimeni. Ceea ce fac în astfel de momente o fac doar pentru mine însumi, pentru bucuria, pentru mîngîierea mea.

Iar cei mai de seamă critici, care de altfel se bucură de picturile și lucrările mele, sînt membrii familiei.

Satisfacțiile, care mă cuprind după ce termin o lucrare, constituie mulțumirea, pentru mine și pentru familie, că mi-a reușit ceea ce am plănuit. Dar și mul-

țumirea aceluia, care îmi cunosc lucrările și modul meu de exprimare, pentru că i-am făcut să mă înțeleagă.

● **Care sînt temele tale preferate în pictură? După cîte știu, preferi acuarela; ai să încerci și uleiul?**

– Temele le iau, de obicei, din lumea înconjurătoare, din satul natal și din locul unde trăiesc azi, din viața sălașelor și din locurile pe unde am umblat. Îmi place să pictez căsuțe țărănești caracteristice satelor românești, căsuțe albe, înșirate pe ulițe, peisaje din natură. Dar mă ocup mult și cu tablouri de natură moartă, flori și diferite obiecte. Mă străduiesc să prezint natura plină de culori și semnificații, așa cum o văd eu, pictată cu acuarelă, tuș, vopsele, pasteluri care oglindesc fidel realitatea în culori bogate și plăcute ochilor.

Nu cred că o să mai încerc pictatul în ulei, asta datorită stării prezente a sănătății mele.

● **După cîte știu, ai participat la mai multe tabere de vară ale pictorilor. Care dintre acestea constituie pentru tine cea mai mare satisfacție și cea mai frumoasă amintire?**

– Da, în cîteva rînduri într-adevăr am participat la astfel de tabere, bunăoară la Giula, Szarvas, Pécs etc. Fără excepție, pentru mine toate au fost de mare folos. Am făcut cunoștință cu pictori mai de seamă, de la care am învățat mult, mi-a îmbogățit cultura generală, mai ales cunoștințele legate de desen, pictură, amestecul culorilor și așa mai departe. Cea mai valoroasă, frumoasă și de neuitat a fost pentru mine tabăra din Pécs, la care a contribuit și peisajul bogat al regiunii, frumusețile naturii, bogăția monumentelor istorice de acolo.

● **În temă de pictură ce planuri mai ai pentru viitor?**

– Dacă Dumnezeu mă va ajuta în privința sănătății, aș mai avea multe de făcut. În orice caz, aș dori să pictez și pe mai departe în modul și stilul meu de pînă acum.

La cererea Comunității cercetătorilor și creatorilor români din Ungaria, mă pregătesc – cu mult entuziasm și cu mari așteptări – pentru organizarea în luna noiembrie a unei expoziții din lucrările mele. Prezentîndu-mi picturile, sînt curios să aflu cum le vor plăcea tablourile mele spectatorilor, cum le vor aprecia, cum mă vor primi pe mine, ca unul care stimează cultura și arta în general, căruia îi place să picteze și să analizeze frumosul. Am mai participat și pînă acum la cîteva expoziții, dar cea din viitorul apropiat prezintă pentru mine o valoare mai de seamă.

● **După mulți ani de pedagogie, petrecuți la școlile române din Chitighaz și Aletea, ai trecut ca ofițer la grăniceri. Care a fost motivul adevărat al acestei schimbări?**

– Pentru a răspunde mai detaliat la această întrebare, ar fi nevoie de o convorbire mai lungă. Totuși încerc să schițez pe scurt cauzele acestei schimbări, pentru a clarifica situația. În orice caz, pe atunci m-am angajat la o sarcină nu prea ușoară, deoarece pentru mine a însemnat un nou loc de muncă, cu totul altă specialitate. Doresc să accentuez că nu motive materiale m-au determinat să fac această schimbare în viața mea, ci cauze mai serioase. Nu a fost o minune ceea ce am făcut, pe atunci mulți au părăsit învățămîntul.

În cazul meu e vorba de următoarele: în mediul în care am activat, cu justețe umană, ca director, am descoperit și constatat atîta perfidie și viclenie din partea unora, care nu puteau fi învinși datorită fățarniciei lor multiple. Și atunci mi s-a dat o ocazie, printr-un fost coleg, să trec ca ofițer la grăniceri. Pot să spun că nu am regretat, acolo am fost apreciat și respectat. După 20 de ani, de aici am fost pensionat.

Niciodată nu am abuzat de funcția pe care o aveam. Oriunde mă duce drumul, voi umbla cu capul ridicat. Așa cred că sînt un om respectat în viață și ca profesor, și ca fost ofițer.

***

Încerc să-l liniștesc pe Gheorghe Petrușan că el nu e singura victimă a perfidiei, vicleniei și răutății omești din vremurile trecute. Aș putea înșira mai multe cazuri asemănătoare. Abuzul de putere, carierismul au cauzat multora necazuri.

Eu îi doresc lui Gheorghe Petrușan și familiei sale, multă sănătate pentru a continua pictatul, care îi face multă plăcere și încîntă și pe alții.

Gheorghe Santău

Succes deosebit la

„Baal” de B. Brecht
prezentat la Giula

Locuitorii orașului Giula, dar și turiștii sosiți din diferite colțuri ale țării și de peste hotare se pot bucura în fiecare an de stagiunea teatrală estivală, care atrage mii de spectatori.

Vestea prelucrării operii Baal de Bertolt Brecht a stîrnit un interes viu în mijlocul celor interesați, din mai multe puncte de vedere: aprecierea trupei teatrale, actualizarea scenică, adaptarea piesei la condițiile locului desfășurării acțiunii: bazinul din vechea sală de călărie din incinta Băilor Cetății. Eu personal, de asemenea am avut mai multe rezerve față de adaptarea scenică neobișnuită, dovedită acum un succes, a recunoscutului regizor János Szász.

Baal, operă nu prea cunoscută de spectatori maghiari, scrisă precum se spune, în patru zile, de B. Brecht – dramaturg, poet, regizor, inovator al dramei și teatrului secolului XX – la vârsta de 20 de ani, i-a oferit publicului (între 2-5 august a.c.) ceva deosebit, neobișnuit din punct de vedere teatral.

Piesa oglindește ceea ce e specific omului: mîncatul, băutul, dragostea, refugiul din societate într-o oarecare altă formă. Acțiunea se desfășoară în bună parte în mijlocul naturii unde se îndreaptă Baal și Eckhardt. Locul e potrivit – în piesă fiind vorba mereu despre apă, scaldă, curățenie, murdărie etc. Bazinele s-au transformat în locul petrecerii acțiunii, jur-împrejur sala acoperită cu folie neagră (în care ne „fierbeam” noi, spectatorii, într-o căldură extraordinară). Ca și omul de fiecare zi și Baal își căuta neconștient fericirea, ajungînd pînă la descompunerea sufletească și fizică.

N-a fost un spectacol de divertisment accesibil, ci mai mult meditativ, cu nuanțe rigide, dar sensibil, spectatori fiind mereu puși pe gînduri, de asemănarea cu personajele. Nimic nu era romantic, și-era milă de femeie în general care în continuu e în urma bărbatului, care e considerată ca o fire gingașă și era mereu trîntită pe jos, femeile pierzîndu-și viața, ca Johanna și Sophie. Sexualitatea e egală cu viața – Baal e dornic de viață, iubire, dragoste – de trupul femeiesc.

Ne-a uimit dureroasa ilustrație muzicală asigurată de cei trei muzicanți ai formației Szilvási Gypsy Folk Band, ca și talenții actori, printre care: János Derzsi (rolul principal), Péter Andorai, György Gzásó, Márta Szabó, Dóra Létay, László Kerekes, Gyöngyvér Bognár ș.a.m.d.

O regie deosebit de inspirată, efecte de lumină, foc, apă și fum, o distribuție excelentă au ajutat la înțelegerea caracterelor, la perceperea sentimentelor.

Drept încheiere: mi-a fost mare satisfacția. Am asistat la un spectacol palpitant, plin de acțiune, încordat, realizat cu profesionalism maxim, pînă în cele mai mici detalii.

Firește – toate cele scrise, sînt doar reflecții subiective, meditații personale legate de Baal, la care voi medita încă mult timp.

Text: E. Bányai
Foto: I. Kerekes

Am fost un copac dintr-o pădure

Cînd m-am așezat într-un leagăn pe scena Centrului Cultural „Erkel” giulan, am văzut în jurul meu spectatori la fel de curioși ca mine, plini de miraculoasă așteptare. În acea după-amiază fierbinte de august, venisem să vedem un spectacol premiat al Teatrului „Bárka” din Budapesta, o adaptare a piesei „Visul unei nopți de vară” de William Shakespeare. Comedia, care face parte din cea de-a doua perioadă de creație a autorului englez, a sosit la Giula (printre piesele din repertoriul stagiunii Teatrului Cetății) odată cu criticile la superlativ ale regiei, ale viziunii scenice și ale interpretării artistice.

De pe cum ne-am așezat în leagăne (care erau atîrnate de grinzi mari, din lemn) – cîțiva spectatori chiar la o înălțime de vreo 2-3 metri – ne-am dat seama că noi am devenit „pădurea”, cadrul unde se va desfășura acțiunea. Făceam parte din scenă, am devenit figuri – copaci – adevărate din piesă, deși deocamdată am fost „actori” figuranți tăcuți. Dar pe cum înaintam în fantezia inepuizabilă, transfigurată și extravagantă, pădurea noastră se legăna, se mișca, uneori răsuna de rîsete, alteori de suspine. Prin jocul fermecător al actorilor, am devenit și noi părtașii unei intrigi complicate de dragoste. Spiridușul (Gergő Kaszás) încurcase firele de dragoste ca pînă la urmă să le îndrepte tot el, conform regulii comediei. Însă pînă s-a ajuns la happy-end, timpul și spațiul au alter-

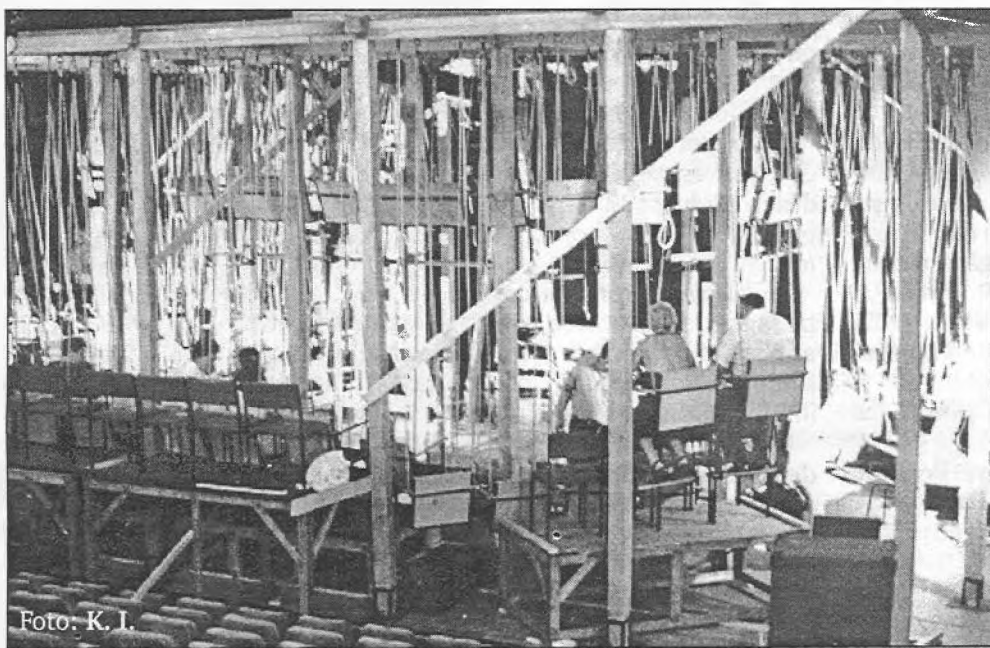

Foto: K. I.

nat cu repeziciune. O dată ne-am aflat în Atena antică, unde Theseus (János Kulka) și Hippolyta (Dorottya Udvaros) au apărut ca un cuplu înaintea nunții lor, Hermia (Rita Jónás) și Lysander (Ernő Fekete) ca îndrăgostiți desperați, pe care legea unei tradiții vechi vrea să-i despartă, Helena (Emese Vasvári) care încearcă să cucerească dragostea lui Demetrius (Attila Magyar), logodnicul și alesul Hermiei din partea tatălui său. Fugind din fața legii crude, tinerii ajung în pădurea din jurul Atenei, unde Oberon și Titania din lumea zînelor duc o luptă

de dragoste – actuală și azi – bazată pe sentimentul „nici cu tine, nici fără tine”. Aici intervine lumea visului, în care spiridușul, prin vrăjile sale dintr-o noapte miraculoasă, ne creează scene amuzante, grotești, uneori chiar picante.

Iar cînd am crezut că nimic nu ne mai poate uimi, se întrerupse dramaturgia shakespeariană cu o scenă modernă – care mai tîrziu va reveni în repetate rînduri – unde apare teatrul în teatru. În cadrul acestor mici „spectacole”, actorii Zoltán Mucsi, Péter Scherer, László Széles, Győző Szabó și József Tóth au

primit rolul unei trupei de teatru, care încearcă să pună în scenă o dramă de dragoste, plasată în comedia lui Shakespeare ca piesă în piesă, fiind prezentată înaintea curții domnești a lui Theseus. Apariția acestor personaje tragicomice, care personificau figuri atît de diferite, atît de actuale (un homosexual isteric, un actor – star îngîmfat, un regizor cu aspirații „colosale”, un biet om la toate, care ne-a devenit și nouă numai „Béla”) deși au lungit spectacolul, l-au și îmbogățit cu prezentarea ironică a situației contradictorii a teatrului național de azi, cu enunțarea unor adevăruri actuale, cu improvizații de interpretare splendidă, cu umor original. Iar cu zugerăvirea multilaterală a sufletului uman s-a îmbinat și s-a încadrat fără nici o rupere în regia bine concepută, fidelă teatrului shakespearian a lui János Csányi.

Regizorul piesei, într-o persoană, a fost și născocitorul acestei senzaționale scene din leagăne și tot dînsul a transcris traducerea lui János Arany a comediei.

Cele patru ore de spectacol au însemnat o adevărată revelație! Nu putem să evidențiem jocul artistic al unui anumit actor, deoarece cu toții au format „întregul”, fiecare rol a îmbogățit jocul comun, a întregit regia îndrăzneată.

La urma urmei, meritați și noi, „copacii”, aplauze, fiindcă ne-am jucat bine „rolul” primit. Dar ne-a și plăcut tot ce am văzut. Bravo!

– anra –

Programul MTV1 **Az MTV mősora**

5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (sp. Sor.) 10.00 Cápali és Cápeli 10.25 A legmerészebb álmokban (am. film) 11.50 Zenélő gyermekek 12.00 Déli harangszó 12.10 AKT 12.25 Gazdasági híradó 12.35 Összeállítás a Nap-keltéből 12.45 Lezáratlan akták 12.50 Környezetvédelmi hírek 13.00 Picasso - Nyolc szerelmi történet (angol képzőművészeti film) 14.00 Patrin-Uzenet-Vorba 14.25 Domovina 14.55 Derrick (német sor.) 16.00 Shakespeare-mesék 16.30 Indaba (francia sor.) 17.00 Délutáni rendelés 17.15 Körzeti magazin 17.45 Körzeti híradók 17.55 Peti és Din 18.00 „Engedjétek hozzám!” 18.10 Mixshow 18.35 Christy (am. sor.) 19.27 Európai időjárás körkép 19.30 Híradó 20.00 Teljes biztonsággal (am. sor.) 20.50 Szerelemközött Gyulai Istvánnal 21.35 Bohózatalbum 21.50 Hírek 21.55 Aktuális 22.20 Kenő 22.25 Provokatív 22.50 Veszedelmes indulatok (angol tévéfilm).

5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.10 Repeta - Nyár 11.00 Walt Disney bemutatja (ism.) 12.00 Déli harangszó 12.10 AKT 12.25 Gazdasági híradók 12.35 Összeállítás a Nap-keltéből 12.45 Lezáratlan akták 12.50 No comment 13.00 Picasso - Nyolc szerelmi történet (angol képzőművészeti film) 14.00 Fura fark (am. film) 15.40 Titkos küldetés (ausztrál sor.) 16.05 Vissza a természet-hez 16.30 Indaba (francia sor.) 17.00 Gyerekszoba 17.15 Ki marad a végén? 17.40 Életjel 17.45 Körzeti híradók 18.00 Katolikus krónika 18.20 Dörmögők kalandjai (bábfilm) 18.40 Christy (am. sor.) 19.27 Európai időjárás körkép 19.30 Híradó 20.00 Tattingers (am. sor.) 21.00 Kriminális 21.30 Telemázi 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.25 Kenő 22.30 Médiamix (ism.) 23.00 MM 23.05 Melodráma (magyar film).

5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.05 Repeta - Nyár 11.05 Cápali és Cápeli 11.30 Erdőjárók 11.50 Zenélő gyermekek 12.00 Déli harangszó 12.10 AKT 12.25 Gazdasági híradó 12.35 Összeállítás a Nap-keltéből 12.45 Lezáratlan akták 12.50 No comment 13.00 Zavattini (olasz portréfilm) 14.00 Srpski Ekran 14.25 Ecranul nostru 14.50 Hrvatska kronika 15.25 A holló tollánca (kanadai rajzfilm) 15.35 Titkos küldetés (ausztrál sor.) 16.00 Zöld kalap 16.30 Indaba (fr. sor.) 17.00 Alfa szolgálat 17.15 Körzeti magazinok 17.45 Körzeti híradók 18.00 Gál Feri bácsi 18.20 A jószágos fogtündér egerek 18.30 Christy (amerikai sor.) 19.27 Európai időjárás körkép 19.30 Híradó 20.00 Trópusi hőség (kanadai-mexikói sor.) 21.00 A kulcs (játékos show-műsor) 21.45 Bohózatalbum 22.00 Hírek 22.05 Aktuális 22.30 Kenő 22.35 VilágKép 23.05 A szív titkai (spanyol-francia film).

5.50 Nap-kele 9.30 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.10 Repeta - Nyár (ism.) 11.10 Cápali és Cápeli 11.35 Erdőjárók 12.00 Déli harangszó 12.10 AKT 12.25 Gazdasági híradó 12.35 Összeállítás a Nap-kelte reggeli műsorából 12.45 Lezáratlan akták 12.50 No comment 13.05 Stevenson utazásai (angol dok.-film) 14.00 Rondó 14.50 Unser Bildschirm 15.20 A két testvér (kínai rajzfilm) 15.35 Titkos küldetés (ausztrál sor.) 16.00 Shakespeare-mesék 16.30 Indaba (francia sor.) 17.00 Segítőtárs 17.15 Csellengők 17.20 Dunai hajóút 17.35 Euro-percek 17.45 Körzeti híradók 18.00 Útmutató 18.20 A kockásfüllű nyúl 18.35 Christy (am. sor.) 19.27 Európai időjárás körkép 19.30 Híradó 20.00 Visszatérés Edembe (ausztrál sor.) 20.50 tizenegy Volt 21.00 Telefonos kisasszonyok (angol sor.) 21.30 Kerge város (am. sor.) 21.50 Stúdió '98 22.30 Hírek 22.35 Aktuális 23.00 Kenő 23.05 Fekete Húsvét (angol tévéfilm).

5.50 Nap-kele 9.35 Bor és hatalom (spanyol sor.) 10.10 Repeta - Nyár (ism.) 11.10 Játékos bestiáriuma A-Z-ig 11.30 Szomszédok 12.00 Déli harangszó 12.10 AKT 12.25 Gazdasági híradó 12.35 Összeállítás a Nap-kelte reggeli műsorából 12.50 No comment 13.05 Stevenson utazásai (angol dok.-film) 14.00 Cápali és Cápeli 14.30 A mi Charlie-nk (német sor.) 15.20 A Terra misszió (német sor.) 15.50 Múzeumosi 16.25 Urganmák (sci-fi sorozat) 16.55 Játék határok nélkül (előzetes) 17.00 Évgyűrűk 17.30 Téka 17.40 Körzeti híradók 18.00 Ablak 19.00 Família Kft. 19.27 Európai időjárás körkép 19.30 Híradó 20.00 Szomszédok (sor.) 20.35 Real Madrid-Chelsea. Labdarúgó Szuperkupa mérkőzés 22.45 Kenő 22.50 Exkluzív 23.10 Megölni Hitert (am. film).

5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kele 6.00 Híradó 6.10 Közlekedés 6.30 Hírek. Lapszemle 7.00 Híradó 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.10 Rajzfilmszárók parádéja 9.05 Cápali és Cápeli 9.30 Emberkék 9.55 Villám (tévéfilm) 11.00 Szenvedélyek (olasz sor., ism.) 11.50 Szerelmek Saint-Tropez-ban (francia sor.) 12.40 Válaszolunk... a nézők telefonjaira 12.55 Forma-1. Belga Nagydíj 14.05 Zöldposta 14.40 Az éjszaka kapui (francia film) 16.30 Divat '98 17.00 Baktatásaim találkozásai 2/2. 17.30 Zóna 17.55 Játék határok nélkül (bemutató) 18.15 Christy (amerikai sor.) 19.05 Lottóshow 19.27 Európai időjárás körkép 19.30 Híradó 20.00 A képezet asszonya (francia film) 21.30 Szombat esti Szárók (c)k 23.05 Las Vegas, végállomás (am. film).

7.00 Számítógép-jogostvány 7.25 „Igy szől az Úr!” 7.30 Ficánkoló 7.40 Dörmögők kalandjai 8.00 Macsbosszantó 8.30 Rajzfilmszárók parádéja 9.25 Delta 2000 9.55 Tévemagiszter (közvetveledési hetilap) 11.00 Zenebutik 12.00 Déli harangszó 12.05 Szerencsepercek 12.30 Új Reflektor Magazin 13.05 Vészhelyzet (am. film, ism.) 13.55 Forma-1. Belga Nagydíj 16.05 Walt Disney bemutatja 17.10 Örömhír 17.30 Tanévnyitó 18.05 Christy (am. sor.) 18.53 Európai időjárás körkép 19.00 A Hét 20.00 Játék határok nélkül 21.20 A szerelem megszállottja (amerikai tévéfilm) 22.50 Haydn: A teremtés. Oratórium.

Programul TV2 **A TV2 mősora**

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Igazi szellemirtók. Rajzfilm. 9.25 Aki bújít, aki nem. (sorozat) 9.50 Aki bújít, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Satöbbi 12.30 Nótaszó 13.05 Csupa-csupa élet (ism.) 13.30 Közvetlen ajánlat 14.00 Stádium 14.10 Hétköznapok tudománya 14.40 Satöbbi (ism.) 15.40 A tegnapi csodái 15.50 Szentanú (ang. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sorozat) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Kórház a pálmák alatt (német sor.) 21.30 Stephanie (német sor.) 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Petrocelli (am. sor., ism.) 24.00 Stádium 0.15 Satöbbi 0.40 Tények.

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Káposztafalva lakói 9.25 Aki bújít, aki nem (sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Satöbbi 12.30 Nótaszó 13.05 Csupa-csupa élet (ism.) 13.30 Közvetlen ajánlat 14.00 Stádium 14.10 Kiki 14.40 Satöbbi (ism.) 15.40 A tegnapi csodái 15.50 A szemtanú (ang. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Herkules (am. sor.) 20.45 Privát Kopó (magyar sor.) 21.45 Családban marad (am. sor.) 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Szuper csapat (am. sor., ism.) 24.00 Stádium 0.15 Satöbbi 0.40 Tények.

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Káposztafalva lakói 9.25 Aki bújít, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Satöbbi 12.30 Egérfogó 13.05 Csupa-csupa élet 13.30 Közvetlen ajánlat 14.00 Stádium 14.10 Titokzatos természet 14.40 Satöbbi (ism.) 15.40 A tegnapi csodái 15.50 Szentanú (ang. sor.) 16.15 A következő áldozat (brazil sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Miért éppen Alaszka? (am. sor.) 20.45 A hegyi doktor (német sor.) 21.30 Családi kötelékek (am. sor.) 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Herkules (am. sor., ism.) 24.00 Stádium 0.15 Satöbbi 0.40 Tények (ism.).

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Káposztafalva lakói 9.25 Aki bújít, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Satöbbi 12.30 Segíts magadon! 13.05 Családban marad (am. sor.) 13.30 Csupa-csupa élet (ism.) 14.00 Stádium 14.10 A festészet titkai. Modna 14.40 Satöbbi 15.40 A tegnapi csodái 15.50 Szentanú (ang. sor.) 16.15 A következő áldozat (br. sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Forró nyomon 20.55 Rex felügyelő (német-osztrák sor.) 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.00 Magnum 0.15 Satöbbi 0.40 Tények.

6.00 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Káposztafalva lakói 9.25 Aki bújít, aki nem (am. sor.) 10.15 Magnum (am. sor.) 11.05 Szerencsekerék (ism.) 11.35 Satöbbi 13.05 Csupa-csupa élet (ism.) 14.00 Stádium 14.10 Lacikonkya 14.40 Satöbbi 15.40 A tegnapi csodái 15.50 Szentanú (ang. sor.) 16.15 A következő áldozat (br. Sor.) 17.05 Csupa-csupa élet (német sor.) 17.30 Gazdagok és szépek (am. sor.) 18.00 Mindent tudni akarok! 18.05 Kobra (am. sor.) 19.00 Tények 19.30 Szerencsekerék 19.55 Polip (olasz sorozat) 22.00 Jó estét, Magyarország! 23.30 Delta kommandó 2. (amerikai akciófilm) 1.20 Stádium 1.35 Satöbbi 2.00 Tények.

6.30 Könyvek könyve 6.55 Pizsamás banánok 7.30 Pufóka 7.55 Sandokan 8.35 Kutyavilág (rajzfilmek) 9.00 Partyzán 9.15 13 és 3/4 éves Adrien Mole titkos naplója (angol sor) 9.50 Egy úr az úrból (am. sor.) 10.25 Medison (kanadai sor.) 11.00 Top 10 12.00 Potyautas 12.30 Rinaldo Rinaldini (német sor.) 13.00 Fő az étel! 13.05 Túl a csúcson (amerikai film) 14.45 Családban marad (am. sor.) 15.15 Kakuk! 15.45 Plaza Hotel (amerikai vígjáték) 17.40 Kedves nővérek (német sor.) 18.10 Kastélyszálló (osztrák sorozat) 19.00 Tények 19.30 Szerelmek első látásra 20.00 Szakaszvezető (amerikai akciófilm) 21.45 Higgy neki, hisz zsaru! (amerikai krimi) 23.40 Y akták (kanadai sci-fi sor.) 0.10 Inkognitóban.

6.30 Könyvek könyve 6.55 Homokvár csak gyerekeknek! 7.35 Mohó úr és bölcs kisasszonyok 8.00 Cápali és Cápeli 8.35 Igazi szellemirtók 9.00 Szelek szárnyán (kanadai sor.) 9.50 Szegény ember narancsa (am. sor.) 10.35 Klipösszeállítás 10.50 Wayne világa 2. (amerikai film) 12.30 Hűség az Isten (vallási magazin) 13.00 Sportszenciáció 13.30 A következő áldozat (brazil sor., ism.) 15.20 Családi kötelékek (am. sor., ism.) 15.50 Egy úr az úrból (am. sor., ism.) 16.15 Petrocelli (am. sor.) 17.00 Szelek szárnyán (kanadai sor.) 17.45 Kedves nővérek (német sor.) 18.05 A Szuper csapat (am. sor.) 19.00 Tények 19.10 Napló 20.00 Közkívánatra! 22.00 Gó! Gó! Gó!!! 22.50 Keresztül-kasul 1.10 A zene titkai 1.40 Napló.

Programul RTL Klub **RTL Klub mősora**

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (amerikai sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.05 Acapulco akciócsoport (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mex. sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (fr. sor.) 16.35 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.25 100-ból egy 18.05 Meri vagy nem meri? 18.10 Acapulco akciócsoport (am. sor.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 A kicsi kocsi újra száguld (amerikai vígjáték) 21.35 Vészhelyzet (am. sor.) 22.25 Híradó 22.40 RTL Sport Klub 23.40 Dóra mozija (ism.) 0.10 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.05 Acapulco akciócsoport (am. sor., ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (francia filmsor.) 16.35 A farm, ahol élünk (am. filmsorozat) 17.25 100-ból egy 18.05 Meri vagy nem meri? 18.10 Acapulco akciócsoport (am. sorozat) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 A csendőrs és a földönkívüliek (francia vígjáték) 21.35 MMM (Mi, Mennyi, Miért?) 22.35 Híradó 22.50 Zsaruzsenik (német sor, ism.) 23.40 Kettős bevetés (német sor.) 0.30 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor., ism.) 12.05 Acapulco akciócsoport (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sorozat) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (francia sorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.25 100-ból egy 18.05 Meri vagy nem meri? 18.10 Acapulco akciócsoport (am. sor.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Cobra 11 (német sor.) 20.55 Brooklyn South (am. sor.) 21.45 Híradó 22.00 Kés átverés (ism.) 22.30 Mayflower Madam (amerikai film) 0.50 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sor. ism.) 12.05 Acapulco akciócsoport (ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (fr. sorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. sor.) 17.25 100-ból egy 18.05 Meri vagy nem meri? 18.10 Acapulco akciócsoport (am. sorozat.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Extralarge (olasz sor.) 21.35 Fekete vípera (angol sor.) 22.10 Megdöbbentő világ (riporterek klubja) 23.10 Híradó 23.25 MMM (ism.) 0.25 Fókusz (ism.).

6.30 Jó reggelt! 9.00 A farm, ahol élünk (am. sor., ism.) 9.55 Rajzfilm Klub (ism.) 11.10 Klip Klub (ism.) 11.30 Az első csók (fr. sorozat, ism.) 12.05 Acapulco akciócsoport (am. sorozat, ism.) 12.55 Meri vagy nem meri? 13.00 Hírek 13.10 Élettér 13.20 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! (mexikói sor., ism.) 14.25 Klip Klub 14.45 Rajzfilm Klub 16.10 Az első csók (fr. filmsorozat) 16.35 A farm, ahol élünk (am. filmsorozat.) 17.25 100-ból egy 18.05 Meri vagy nem meri? 18.10 Acapulco akciócsoport (am. filmsorozat.) 18.55 Meri vagy nem meri? 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 Roger nyúl a pácban (amerikai vígjáték) 21.50 Életveszélyben 22.50 Híradó 23.05 RTL Night Klub 0.30 Fókusz (ism.).

7.00 Kölyökklub 11.05 Úrapu (amerikai sorozat) 11.30 Enid Blyton kalandfilmsorozat (amerikai sorozat) 12.00 Bibliai kalandok 12.30 Szezem, táruji! (magyar film) 13.00 Hírek 13.10 Lovagias ügy (magyar film) 14.35 Csőre töltve 15.30 Bravo Tv (rífusági magazin) 17.30 Kedvenc (kisállattartók magazinja) 18.00 ZeneEsz 18.30 Fókusz plusz 19.00 Híradó 19.30 Kész átverés (kandi kamera) 20.00 Rabbia a vadnyugaton (amerikai vígjáték) 22.00 A szeretet mindenekelőtt (amerikai film) 22.50 Híradó 23.05 Roger nyúl a pácban (amerikai vígjáték, ism.) 0.50 Fókusz plusz (ism.).

7.00 Kölyökklub 11.05 Úrapu (amerikai sorozat) 11.30 Sweet Valley (amerikai sorozat) 12.00 A Dunánál... (nemzetiségi magazin) 12.30 Antenna 13.00 Hírek 13.10 Pingvinek szigete (természetfilm) 14.05 Életveszélyben (ism.) 15.00 Knight Rider (amerikai sorozat) 15.55 Asterix: Cézár ajándéka (francia rajzfilm) 16.35 A szeretet mindenekelőtt (am. film) 17.45 RTL Klub Road Show 18.00 ZeneEsz 18.30 Dóra mozija 19.00 Híradó 19.30 Csiú! (szórakoztató műsor) 20.00 Öröm az ilyen szülő (amerikai vígjáték) 21.45 Diana - Egy hercegnő tragédiája (angol dokumentumfilm) 22.40 Gyilkos sorok (am. sorozat) 23.30 Híradó 23.45 Antenna (ism.) 0.20 Pingvinek szigete (természetfilm, ism.).

Programul TV România **A Román TV mősora**

7.30 Desene animate (R) 7.55 Bacalaureat '98 (R) 8.10 Ferestre deschise (R) 9.10 Meridianele dansului (R) 9.50 Ecranul (R) 10.20 Ectourism (R) 10.50 Un cîntec pentru fiecare 11.00 TVR Info 11.05 Universal cunoașterii (R) 12.00 Pas cu pas (R) 13.00 TVR Info 13.10 Serial. Perla Neagră 14.00 Dosarele istoriei 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.30 Avanscena 17.00 TVR Info 17.10 Desene animate 17.35 Serial. Hollyoaks 18.00 Serial. Sunset Beach 18.50 VIP: Lord Yehudi Menuhin 18.55 Doar o vorbă „să-ți” mai spun 19.00 Jurnal 20.00 Serial. Echipa de intervenție 20.50 Serial. Nimic sfînt 21.45 Jurnal de noapte 22.00 Repriza a treia 23.00 Avanspremierea Festivalului Național de muzică ușoară românească „Mamaia 1998”.

5.00 România, ora 5 fix! 7.30 Desene animate (R) 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Credo (R) 12.00 Serial. Natacha 13.00 TVR 13.10 Serial. Perla Neagră 14.00 Vara '98 - ultima sută de metri (I) 14.30 Arhive românești (R) 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Fotbal: Otetul Galați-Vejele 18.05 Serial. Sunset Beach 18.50 VIP: Lawrence Foster 18.55 Doar o vorbă „să-ți” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Telectinematoca. Crucea de piatră 21.45 Jurnal de noapte 22.00 Avocatul populului 23.00 Avanspremierea Festivalului Național de muzică ușoară românească „Mamaia 1998”.

5.00 România, ora 5 fix! 7.30 Desene animate (R) 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Sensul tranziției (R) 12.00 Serial (R). Natacha 13.00 TVR Info 13.10 Serial (R). Perla Neagră 14.00 Tradiții 14.30 Pro Patria 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Chaplin unicul 16.30 Medicina pentru toți 17.00 TVR Info 17.10 Desene animate 17.35 Serial. Hollyoaks 18.00 Serial. Sunset Beach 18.50 VIP: Radu Lupu 18.55 Doar o vorbă să-ți mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Festivalul Național de muzică ușoară românească „Mamaia 1998” 22.00 Jurnalul de noapte 22.10 Memorialul durerii 23.20 În fiecare seară după Festival.

5.00 România, ora 5 fix! 7.30 Desene animate (R) 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 Pentru dv. „doamnă (R) 12.00 Serial (R). Natacha 13.00 TVR Info 13.10 Serial (R). Perla Neagră 14.00 Dialog 14.30 Eclesiast '98 15.00 Conviețuiri 16.00 Chaplin unicul 16.30 Timpul Europei 17.00 TVR Info 17.10 Desene animate 17.35 Serial. Hollyoaks 18.00 Serial. Sunset Beach 18.45 VIP: Daniel Barenboim 18.50 Rezultatele tragerilor Super Loto 5/40 și Expres 18.55 Doar o vorbă „să-ți” mai spun! 19.00 Jurnal 19.50 Reflecții rubere 20.00 Festivalul Național de muzică ușoară românească „Mamaia 1998” 22.00 Jurnalul de noapte 22.10 Dintre sute de catarge 23.10 Pariul Trio 23.15 În fiecare seară după Festival.

5.00 România, ora 5 fix! 7.30 Desene animate (R) 8.00 TVR Cluj-Napoca 9.00 TVR Info 9.05 TVR Iași 10.00 TVR Timișoara 11.00 TVR Info 11.05 De la lume adunate... 11.30 Conviețuiri 12.00 Serial (R). Natacha 13.00 TVR Info 13.10 Serial. Perla Neagră 14.00 Ectourism 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Portret în oglindă 16.30 Mapamond 17.00 TVR Info 17.10 Desene animate 17.35 Serial. Hollyoaks 18.00 Serial. Sunset Beach 18.50 VIP: Chicago Symphony Orchestra 18.55 Doar o vorbă „să-ți” mai spun! 19.00 Jurnal 20.00 Festivalul Național de muzică ușoară românească „Mamaia 1998” 22.00 Jurnalul de noapte 22.10 Film. C.I.A.; Nume de cod: Alexa 23.45 În fiecare seară după Festival.

6.00 Bună dimineața, de la... Timișoara și de la București! 7.30 Alfa și Omega 8.00 TVR Info 8.05 Tip-Top, Mini-Top 9.05 Serial. Viața ca în viață 19.50 Film. Buck și brățara magică 11.30 Ordinea publică 12.00 A doua alfabetizare 12.30 Ecranul 13.00 TVR Info 13.10 Video-Magazin de vacanță 14.40 Prefață la Festivalul Internațional „George Enescu” 15.40 Documentar istoric 16.35 Serial. Justiție militară 17.25 Serial. Hollyoaks 17.50 Teleenciclopedia 18.40 Săptămîna sportivă 18.50 VIP: Paul McCartney 18.55 Doar o vorbă „să-ți” mai spun! 19.00 Jurnal 19.30 Festivalul Național de muzică ușoară românească „Mamaia 1998” 21.30 TRV Info 21.35 Filme secolului - Colecția Warner 23.10 Arena AS.

6.00 Bună dimineața! 7.30TVR Info 7.35 Desene animate 8.00 Ala-bala, portocala 9.00 Lumină din lumină. Ediția specială 11.00 Viața satului 12.30 Teazar folcloric 13.00 Info-Magazin 13.30 Video-Magazin 14.30 Desene animate 15.00 Lumină din lumină. Ediție specială 16.55 Fotbal. Campionatul Național de Fotbal Divizia A: Rapid-Steaua 18.50 VIP: Valentin Gheorghiu 18.55 Doar o vorbă „să-ți” mai spun! 19.00 Jurnal 19.30 7 zile în România 20.00 Film. Fantoma din Canterville 21.30 TVR Info 21.35 Serial. D.-na King, agent secret 22.25 Pariul Trio 22.30 Fotbal mondial 1998 23.00 Pop show nocturn.

Luni, 24 august

Marti, 25 august

Miercuri 26 august

Joi, 27 august

Vineri, 28 august

Sambata, 29 august

Duminică, 30 august

Alain Delon nu vrea să i se publice biografia

Tribunalul din Paris a răspuns favorabil unei cereri formulate de cunoscutul actor francez Alain Delon privind interzicerea provizorie a publicării unei biografii realizate de ziaristul Bernard Violet, relevă agenția EFE.

Decizia definitivă a tribunalului în legătură cu această problemă urmează să fie anunțată pe 14 octombrie. Potrivit vicepreședintelui instanței, dna Marie-Claude Domb, tribunalul a luat această hotărâre pe considerent că era nevoie de o asemenea decizie înaintea publicării cărții.

Alain Delon a decis să facă apel la Justiție, după ce, nemulțumit fiind de felul în care Bernard Violet i-a povestit viața, a aflat că acesta a prezentat cartea Editurii Grasset.

Un sergent major britanic a optat să devină femeie

Un sergent major decis să-și schimbe sexul va deveni primul transsexual în serviciul armatei britanice - anunță AFP. Joe Rushton, angajat cu 17 ani în urmă, care a participat la forțele de menținere a păcii în Bosnia, dorește acum să se numească Joanne și să se supună unei operații de schimbare a sexului. Subofiterul, în vârstă de 37 de ani, căsătorit de patru ori, a declarat ziarului L'Express că a urmat un tratament hormonal, în urma căruia i s-a dezvoltat pieptul. El și-a anunțat deja superiorii în privința apropriei sale schimbări de sex și își va anunța în curând și soldații din subordine.

Mașina Diane, vândută unui muzeu american

Mica mașină argintie primită ca dar de logodnă de Prințesa Diana de la Prințul Charles a fost vândută unui muzeu american prin Internet, relatează Associated Press. Proprietarul mașinii, Keith Lawson, un vânzător de ceasuri vechi din Scratby (estul Angliei), a cumpărat mașina pentru fiica lui cu trei ani în urmă, la licitația Sotheby, pentru 6000 de lire. De la moartea Diane, valoarea Fordului Escort Ghia 1981 a crescut vertiginos, punându-l pe posesor în imposibilitatea de a-l asigura. „Am primit niște oferte realmente amețitoare, însă marea mea grijă este ca mașina să ajungă într-un muzeu. Nu am vrut să devină proprietatea unui cazino sau a unei persoane care ar fi încuiat-o, departe de privirile oamenilor”, a declarat Lawson. Micul vehicul cu o broască din argint așezată pe capotă în chip de mascotă nu are la bord mai mult de 80.000 de mile, 128.740 km și probabil, ar valora în jur de 600 de lire, dacă nu ar fi aparținut Diane.

Piatra regelui Arthur

O piatră inscripționată cu litere latine, purtând numele legendarului rege Arthur, a fost descoperită în incinta castelului Tintagel, în regiunea Cornwall (sud-vest), presupusul loc al nașterii regelui, au anunțat reprezentanții ai Patrimoniului britanic, citați de AFP.

Piatra, având dimensiunile de 35 pe 25 cm, a fost descoperită în cursul săpăturilor arheologice efectuate la ruinele castelului.

Existența regelui Arthur nu a fost niciodată atestată oficial. Istoricii sînt mai degrabă înclinați să creadă în existența, în secolul al VI-lea, a unui șef de clan numit Arthur, care a deprins meșteșugul armelor în timpul dominației romane și care a condus cu succes armatele diferiților regi din epocă împotriva invadatorilor saxoni. Abia în secolul al XII-lea, un autor anonim a inventat circumstanțele nașterii lui Arthur - a menționat un purtător de cuvînt al Patrimoniului.

Hungaroring a fost cursa cheie pentru Ferrari

Cursa maghiară s-a anunțat importantă în lupta pentru titlul mondial. Hungaroring este un traseu dificil. Piloții sînt solicitați fizic foarte mult datorită traseului și duratei de aproape două ore a cursei. Nisipul din apropierea cursei se așează pe circuit, iar părăsirea liniei ideale duce de cele mai multe ori la ieșirea de pe traseu.

La sfîrșitul săptămîinii Michael Schumacher a făcut o cursă senzațională, repetă succesul din 1994, pînă cînd marele rival, finlandezul Häkkinen se clasează numai pe locul șase.

Cum îl faci pe un bărbat gelos?

- ❖ Trimite-ți un buchet de trandafiri cu o carte de vizită a unui admirator anonim.
- ❖ Refuză să îi spui la ce te gîndești de o oră cu aerul ăsta de beatitudine.
- ❖ Pune-ți o rochie hipersexy pentru o seară în care doar joci cărți cu prietenii.
- ❖ Șoptește numele unui alt bărbat atunci cînd el crede că dormi.
- ❖ Permite unui alt prieten să-ți spună „puiele” după ce lui i-ai interzis acest lucru.
- ❖ Ia-ți un aer absent cînd vorbește despre dragoste.
- ❖ Scurtează-ți părul fără a-i cere părerea, pentru că un prieten ți-a sugerat că ți-ar sta mai bine.

Cum să o faci pe o femeie geloasă?

- ❖ Schimbă repede subiectul cînd te întreabă ce vei face duminică seara fără ea.
- ❖ Decuplează telefonul ca să creadă că te „conversezi” cu alta.
- ❖ Păstrează scrisorile și pozele de la fosta prietenă într-un loc la vedere.
- ❖ Întreabă mereu ce ar face dacă ai părăsi-o.
- ❖ Spune-i că ești adeptul amorului liber și că fidelitatea ți se pare o valoare „trecută”.
- ❖ Cînd ieși cu ea undeva fixează-ți privirea pe cîte o tipă bine.
- ❖ Parfumează-te discret cu un alt parfum decît cel folosit de ea.

Arheologie**Cine a aprins primul focul pe Pămînt?**

Iată o întrebare la care de peste 50 de ani arheologii păreau că au un răspuns sigur: Omul din Pekin, sau „Homo Erectus”, un strămoș al omului de acum 500000 de ani. La această concluzie se ajunsese pe baza probelor găsite într-o peșteră din China, care dovedeau că la acea vreme ființele care trăiau pe respectivele meleaguri învățaseră să controleze și să utilizeze focul. Și totuși, un recent studiu publicat în prestigioasa revistă americană „Science” pune sub semnul întrebării acest lucru. De ce?

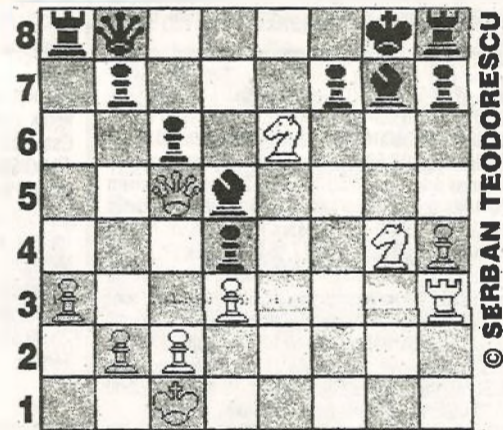
Pentru că un grup de cercetători din China, Israel și SUA (de la universitățile Harvard și Boston) relatează că în respectiva peșteră... nu au găsit urme de cenușă! Se găsiseră acolo oase carbonizate, este drept, dar acestea ar fi putut foarte bine proveni dintr-un incendiu natural, transportate, așa cum indică sedimentele în care au fost găsite, de apa care a inundat peștera. Dacă vor fi admise concluziile acestor studii, arheologii vor trebui să se mulțumească cu cei doar 300000 de ani de cînd sîntem absolut siguri că strămoșii noștri au reușit să stăpînească focul.

Rezultate din campionatul de fotbal al Ungariei

Divizia II (NB II)
Nyírbátori FC-Giula 0-0
Divizia III (NB III)
Örkényi SE-Bátanya 3-0
Seria I. a jud. Bichș
Micherechi-Vészto 3-2
Aletea-Medgyesegyháza 0-1

ȘAH**PROBLEMA DE AZI:**

Albul mută și cîștigă

Cu un turn în minus, albul pune capăt luptei prin două mutări paradoxale: 1. Df8+! (Pentru a deurma dama neagră de pe diagonală h2-h8) 2. Tg3! și negrul este mat reparabil: la 2... t:e6, sau 2... Nhg6+, urmarea 3. Ch6 mat. 3. Cf6 mat respectiv 3. C: h6+ și mat. Exemplul ilustrează forța șahului dublu.

ÎN LIMBA MATERNĂ - emisiune radiofonică în limba română**24 AUGUST, LUNI (redactor: Ana Cioca)**

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Emisiune religioasă preluată de la Radio Vocea Evangheliei 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

25 AUGUST, MARȚI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Personalități celebre în universalitate - rubrica Eleni Munteanu 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

26 AUGUST, MIERCURI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

27 AUGUST, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Lumea Femeilor 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Nota săptămîinii de Edda Ilyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

28 AUGUST, VINERI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20 Românii din Voivodina - relatează Cornel Mata din Virșeț 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Știri și curiozități din România - relatează Simona Pele din Timișoara 11.45 Revista presei „Foaia românească” 11.47 Avanspremiera „Ecranul

nostru” 11.50 Știri din România - relatează Simona Pele din Timișoara 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

29 AUGUST, SÎMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.40 Recomandări culturale pentru week-end 14.45 „Party Time” - emisiune muzicală pentru tineret 15.00 „Pe undele Europei” - emisiune euroregională, realizată în studiourile din Timișoara și Seghedin 15.55 Încheiere.

30 AUGUST, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.20 Retrospectiva săptămîinii (spicuirii din interviurile, reportajele difuzate în cursul săptămîinii) 15.20 Sinteză evenimentelor săptămîinii - program informativ preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere.

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale. Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Avanspremiera Ecranul nostru 22 august 1998 (reluare)

Redacția Românească a Televiziunii Maghiare vă invită în această săptămîină la un concert de muzică sacră. În anul acesta, la 25 aprilie, la Giula s-a organizat pentru prima dată în cadrul comunității românești din Ungaria, reuniunea corală internațională de muzică sacră. Atunci redacția românească a realizat un montaj mai amplu despre acest eveniment, însă datorită spațiului limitat a fost prezentată doar o parte din repertoriul corurilor. Acum vă veți putea bucura din nou de piesele interpretate de corul „Pro Musica” din Giula, corul mixt din Apateu, corul „Lira” din Lipova și corul „Orfeu” din Curtea de Argeș.

Realizator: Aurel Becan Prezentator: Tiberiu Boca Redactor-știri: Eva Iova

FM 92,1 STEREO**RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA**

5.00-5.30 Actualități BBC 5.30-7.00 Bună dimineața 7.00-7.20 Știri locale 7.30-8.30 Muzică și meditații biblice 8.30-9.30 Predică 9.30-11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00-12.00 Divina armonie 12.00-13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00-13.30 Actualități BBC 13.30-15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00-16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00-17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00-17.45 Actualități BBC 17.45-18.00 Anunțuri și reclame 18.00-18.45 Reluare: Predică 18.45-19.10 Emisiune pentru copii 19.10-19.30 Muzică 19.30-20.00 Cu brațele deschise 20.00-20.30 Actualități BBC 20.30-21.00 Cartea pe unde radio 21.00-22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00-23.00 Predică 23.00-5.00 Nocturna R.V.E. (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

RADIO VOCEA EVANGHELIEI PENTRU EUROPA

SW 49 m, zilnic 18.00-18.45
MW 1395 kHz, luni, marți 21.15-21.30